

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Za podmínek § 1310 obč. zák. může poškozený žalovati nedospělce o náhradu škody ex delicto, avšak musí tvrditi a prokázati, že nemůže dostat náhradu od osob dozorcích. Otázka ručení těchto osob jest sice předurčující, ale tvrditi, že tyto osoby neručí, jest věcí žalobce.

Procesní soud zamítl co do důvodu žalobu o náhradu škody z úrazu proti nedospělému. Odvolací soud vyhověl částečně odvolání, rozsudek v odpor vzatý změnil v ten smysl, že se žaloba pro tentokráte zamítá z těchto důvodů:

Dle obsahu žaloby samé, kde žalován jest žalovaný jako školák, a dle nesporného přednesu stran při řízení odvolacím byl žalovaný v čas úrazu dne 24./3. 1928 nedospělcem starým 13 let. Žalobce domáhá se na něm náhrady škody, která mu vzešla tím, že dne 24./3. 1928 jel po pravé nesprávné straně silnice prudce proti povozu žalobcovu jedoucímu po levé správné straně silnice, vyhýbal se na pravo až k chodníku, při čemž zachytil řídítky za plot podél chodníku, následkem čehož spadl s kola jízdního přímo pod koně žalobcova, který se následkem toho splašil. Žalobce následkem prudké jízdy byl z vozu vymrštěn, dopadl obličejem na silnici, zranil se a kromě toho byl poškozen vůz a chomout na koni, jakož i oblek a prádlo žalobcovo. Dle ustanovení § 248 obč. z. ručí teprve dospělý nezletilec za škodu jím způsobenou celým svým jměním. Z ustanovení § 1308 obč. z. a § 1309 obč. z., pak vyplývá, že škodu kterou nedospělec zavinil, má nahraditi ten, komu lze škodu přičísti proto, že nedohlížel na nedospělce jemu k opatrování svěřeného. Teprve tehdy, když poškozený nedocílil takovýmto způsobem náhrady škody, přísluší mu nárok proti nedospělému, škodu způsobivšímu dle § 1310 obč. z. Uplatňování nároku proti nedospělé osobě samé předpokládá tedy, že bylo prokázáno, že osoba dozorcí není k náhradě povinna nebo nemůže náhrady poskytnouti. Že žalobce na takovéto dozorcí osobě již náhradu škody pořadem práva žádal a to bez výsledku, nebylo jím tvrzeno, tím méně prokázáno, že pak dobývání nároku vůči osobě dozorcí státi se musí žalobou, a že tudíž by nestačila vědomost této dozorcí osoby o způsobené škodě, plyne ze znění § 1308, 1309 obč. z., které výslovně mluví o právu poškozeného požadovati náhradu, kterážto slova nelze vykládati jinak, než uplatněním náhrady škody žalobou (rozh. č. 462 sb. n. s.). Dle toho, co uvedeno, nenastala tudíž ještě subsidiární povinnost žalovaného k náhradě škody po rozumu § 1310 obč. z., dle něhož jest oprávněn jedině žalobce na žalovaném náhradu tuto požadovati, a jeví se tudíž žaloba na náhradu škody proti žalovanému podaná předčasnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu a uvedl o otázce, o kterou tu jde, v důvodech: S názorem odv. soudu, jenž změ-

niv na odvolání žalobcevo rozsudek prvního soudu, zamítl žalobu pro tentokráte z toho důvodu, že žalobce, jenž se domáhá náhrady škody, kterou zavinil nedospělce, přímo na tomto, netvrdil, ani nedokázal, že by nemohl dosíci žalobou náhrady od osob, jímž svěřeno bylo opatrování nedospělce, takže nenastala prý ještě podpůrná povinnost žalovaného k náhradě škody podle § 1310 obč. zák., nelze souhlasiti. Podpůrnost nároku podle § 1310 obč. zák. jest totiž, jak blíže dovedeno v rozhodnutí čís. 7975 sb. n. s., pravidlem práva hmotného, takže ji nelze vykládati tak, že by nárok nesměl býti zažalován proti nedospělci, dokud nebude předem žalována na náhradu škody osoba dozorčí. Žaluje-li poškozený přímo nedospělce, nemůže proto žaloba pro předčasnost býti zamítnuta. Právem vytýká dovolání v tomto směru nesprávné právní posouzení věci. Než dovolací soud nemohl vyhověti dovolání a to proto, poněvadž žalobní nárok není opodstatněn skutkovým přednesem žalobcovým. Za podmínek § 1310 obč. zák. může poškozený žalovati nedospělce o náhradu škody ex delicto, avšak musí tvrditi a prokázati, že nemůže dostat náhradu od osob dozorčích. Otázka ručení těchto osob jest sice předurčující, ale tvrditi, že tyto osoby neručí, jest věcí žalobce. Tento netvrdil však, jak bylo jeho povinností, skutkové okolnosti opodstatňující jeho nárok, nenabídl o tom též důkazu a ani v dovolání toho nedolíčil. Neprávem snaží se proto žalobce přesunouti toto břímě na žalovaného, když tvrdí, že tento se měl brániti tím, že žalobce mohl náhradu dosíci od osob dozorčích. Poněvadž tedy žalobce netvrdil a neprokázal v první stolici základ žaloby, opřev ji toliko o zavinění nedospělce, nelze žalobě vyhověti. Dovolací soud nemohl však zamítnouti žalobu vůbec, poněvadž do rozsudku odvolacího soudu, jímž byla žaloba zamítnuta pro tentokráte, nepodal žalovaný opravného prostředku.

Rozh. Nejvyš. soudu ze dne 30. ledna 1931, Rv I 1944/30. Dr. Sgall.

Právo na zrušení spoluvlastnictví může spoluvlastník uplatniti kdykoli a bez ohledu na prospěch či škodu ostatních spoluvlastníků. Žádost za naturální rozdělení věci je však zamítnouti, nelze-li věc rozdělití vůbec nebo bez značného znehodnocení a žádá-li aspoň jeden spoluvlastník, aby věc byla prodána v soudní dražbě. Mimo to budiž rozdělení odloženo, předejde-li se tím škodě, ke které by musilo dojíti, kdyby věc byla rozdělena okamžitě a v nevhodnou dobu. Zájmy sousedů jsou při zrušení spoluvlastnictví zcela lhostejné.

Důvody:

Podle § 830 obč. zák. náleží k právům spoluvlastníka požadovati kdykoliv zrušení spoluvlastnictví, a to bez ohledu na to, zda bude ostatním spoluvlastníkům na prospěch či škodu. K zájmu spoluvlastníků lze podle § 830 obč. zák. přihlížeti jenom potud, že se spoluvlastník, domáhající se zrušení spoluvlastnictví, musí spokojiti